

bez ciek.

Zakład Architektury i Planowania Wsi
WA PK

**Program studiów
na Wydziale Architektury
Politechniki Krakowskiej w zakresie
ARCHITEKTURY I PLANOWANIA
WSI**

PK

opracował
Profesor PK
Jan Władysław Rączka
październik 93

378
PROGRAM

Prof.

Biblioteka Politechniki Krakowskiej



100000236921

OK-3/2008

PROGRAM STUDIÓW

na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej w zakresie
ARCHITEKTURY I PLANOWANIA WSI

1. Ogólnie obejmuje:

- a. Wykłady z teorii i zasad projektowania architektoniczno - ruralistycznego (1 godz. tyg. w czasie III i IV semestru).
Wybór pomocniczej literatury zawarty jest w aneksie nr 1 niniejszego programu.
- b. Pierwszy projekt zagospodarowania przestrzennego u r a l i s t y k i dla jednej dowolnie przez studenta wybranej wsi, w granicach administracyjnych tej miejscowości, z uwzględnieniem jej projektowanego centrum. (4 godziny tygodniowo obecności na sali w III semestrze studiów, w jednej z 22 grup prowadzonych przez, stałych nauczycieli. Istnieje możliwość indywidualnego wyboru tematu i grupy zarówno przez studenta jak i przez uczącego). Studenci mają możliwość obrony własnych koncepcji. Projekty kursowe są prezentowane publicznie.
- c. Drugi projekt z zakresu architektury wsi (po zakończeniu pierwszego opracowania z planowania wsi w III sem) w tej samej grupie projektowej, w czasie studiów na IV sem. Dotyczy on zagrody; ośrodka handlowo usługowego lub innej części opracowywanej uprzednio wsi. Np zagrody albo produkującej żywność lub świadczącej usługi (np.: hodowla krów dla np. produkcji serów, lub mięsa i wędlin; koni np. dla celów rekreacyjnych lub sportowych; ryb i ich przetwórstwa; pszczół, roślin, a także wszelkich usług przeznaczonych dla danej jednostki osadniczej) dostosowanej do lokalnych możliwości danej wsi i warunków całej kilkupokoleniowej rodziny pracującej na projektowanej działce siedliskowej. Konieczna jest również synchronizacja tego projektu z nauką w Zakładzie Budownictwa Ogólnego przez wykonywanie tam przekrojów w skali 1:50 dla projektowanego obiektu.
- d. Po uzyskaniu pozytywnych ocen za wykonanie w obu semestrach projektów z planowania i architektury dla współczesnej wsi, student może przystąpić do końcowego egzaminu z teorii projektowania budowy przestrzennej regionu i rodzimej architektury wsi. Wykaz pytań w br. stanowi aneks nr 2 do niniejszego programu.
- e. Po zdaniu egzaminu student dopuszczony jest do odbycia obowiązkowej, dwutygodniowej praktyki w terenie, w czasie której przygotowywane są aktualne podkłady dla nowego roku akademickiego. Praktyka ta, zakończona wystawą, jest zamknięciem całego cyklu rocznej edukacji architekta na WA PK w zakresie problematyki dotyczącej wiejskiego krajobrazu kulturowego gdzie ziemia jest podmiotem życia ludzi i gdzie w praktyce znajduje się rynek pracy

dla większości przyszyłych naszych absolwentów, stanowiąc ok. 90 proc. powierzchni Polski podległej samorządom wiejskim.

f. Zakład Architektury i Planowania Wsi stwarza także fakultatywne możliwości specjalizacji studiów osobom szczególnie zainteresowanym problematyką wiejską poprzez:

1. Opracowywaniu prac dyplomowych, z dziedziny ruralistyki i architektury wsi. Do tej pory wykonano ich w Zakładzie 162, co świadczy o docenieniu przez młodzież, rozbudowującej się globalnej problematyki planowania i architektury współczesnych wsi. (Projekty wykonuje się w czasie studiów na X semestrze.)
2. Projektowanie specjalistyczne - fakultatywne, (tzw. przeddyplomowe), polegające na wykonywaniu projektu studialnego o tematyce związanej ze współczesną problematyką wiejską. (w ciągu IX semestru).
3. Wykłady uzupełniające specjalizację tzw. fakultatywne. (w ciągu IX semestru, i godz. tyg.).
4. Przy Zakładzie ożywiła się także działalność studenckiego koła naukowego "Karpaty", którego opiekunem jest mgr inż arch Jan Łaś. M. in. w tym kole ogłoszony został doroczny konkurs im. prof. W. Gruszczyńskiego na wiejską kapliczkę przydrożną.
5. Zakład ma tradycje zdobywania stopni naukowych. Prace doktorskie obroniło tu 7 aktualnie działających w dydaktyce Zakładu doktorów. (łącznie obroniono tu dotychczas 15 dysertacji).
6. W ramach Komisji Urbanistyki i Architektury PAN, istnieją dwie sekcje naukowe: Architektury i Planowania Wsi (przew. prof. A. Solecki), oraz Urbanizacji Krajobrazu Wiejskiego (przew. prof. JWRączka); gdzie publikowane są referaty prac naukowych prowadzonych przez pracowników Zakładu.
7. Ze względu na rosnące potrzeby nauki projektowania architektury i planowania wsi, zdaniem większości dyplomantów, czas studiów w tutejszym Zakładzie projektowania Architektury i Planowania Wsi jest bardzo krótki, przewiduje się przywrócenie prowadzonych w dawniejszym okresie specjalistycznych studiów podyplomowych.

Inf.



CK-3969

2. Zespół dydaktyczny obejmuje wszystkich zatrudnionych w Zakładzie ze względu na rosnącą liczbę ok. 200 studentów. Nie jest więc możliwe zatrudnianie pracowników zgodnie z Ich uposażeniem i stanowiskiem. Praktycznie dydaktykę prowadzą od lat wszyscy członkowie Zakładu (oprócz jednego magistra architektury zajmującego się sekretariatem prowadzonym w zasadzie dla całego Instytutu A4). Są to następujący Koledzy Architekci (w układzie alfabetycznym):

- 1 - adjunkt, dr inż arch August Bocheński,
- 2 - adjunkt, dr inż arch Małgorzata Drożdż - Szczybura,
- 3 - adjunkt, dr inż arch Barbara Górnisiewicz, (społecznie: sekr. nauk. sekcji PAN).
- 4 - adjunkt, dr inż arch Marek Kowicki, (społecznie: sekr. nauk. Komisji UoA Polskiej Akad. Nauk).
- 5 - st. wykładowca, dr inż arch Jan Kozub,
- 6 - wykładowca, mgr inż arch Zygmunt Kuchta,
- 7 - specjalista, mgr inż arch Antoni Kukulski, (prow. sekretariat Instytutu A4)
- 8 - asystent, mgr inż arch Jan Łaś (opiekun studenckiego koła naukowego "Karpaty").
- 9 - adjunkt, dr inż arch Hubert Meiges,
- 10 - adjunkt, dr inż arch Marcin Petelenz (przew. koła SARP na WA PK, czł. RW)
- 11 - kierownik Zakładu, prof PK, dr hab Jan Wład. Rączka,
- 12 - asystent, mgr inż arch Sławomir Szpunar,
- 13 - specjalista, mgr inż arch Andrzej Zastawnik (sekretarz sekcji PAN).
- 14 - stażysta Czesław Chlebek dyplomant.

3. Rys historyczny nauczania Architektury i Planowania Wsi w Krakowie.

Należy podkreślić, że problematyka wiejska w programie akademickiego nauczania została wprowadzona jeszcze w Królewskim Krakowie na obecnym Uniwersytecie Jagiellońskim gdzie już w 1772 r. istniał zajmowany przez Jana Napomucena Gaworskiego etat profesora architektury również wiejskiej.

Po II wojnie światowej od pierwszego momentu powstania Wydziałów Politechnicznych Akademii Górniczej w 1945 roku istniała już: "Katedra Kompozycji I-ej (wiejskiej)" kierowana przez prof Włodzimierza Gruszczyńskiego na Wydziale Architektury. W 1953 r. uzyskała nazwę "Katedry Projektowania Budowli Wiejskich", którą w dziesięć lat później (1963) przemianowano na Katedrę Budownictwa i Osadnictwa Wiejskiego kierowaną przez prof. Rzymkowskiego, by w 1970 r. przekształcić ją w Zespół Instytutu Urbanistyki i Planowania Przestrzennego, a następnie w Zakład tego Instytutu. Ostatecznie w 1977 r. znowu doceniono znaczenie problematyki wiejskiej i powstał samodzielny, kierowany przez prof. M. Chowańca Instytut Architektury i Planowania Wsi z odrębnym Zakładem o tej samej nazwie. W 1991 r. Zakład ten przekształcony został w Katedrę. Po śmierci prof. M. Chowańca (II.1993) katedrę tę objął Jan Władysław Rączka, profesor PK, a kierownictwo Instytutu prof PK, Elżbieta Dąbska - Śmiałowska.

Zajęcia dydaktyczne z zakresu problematyki wiejskiej w całym powojennym okresie zmieniały się choć zawsze prowadzone były dla wszystkich studentów Wydziału Architektury. W miarę rozrostu nowych jednostek organizacyjnych starano się umniejszać wymiar i

rangę architektury wiejskiej mimo stale rosnącego zapotrzebowania na rynku pracy architektonicznej. Nie pozostało to niestety bez negatywnego wpływu na krajobraz wsi w naszym regionie. Zajęcia te były prowadzone:

- w latach 1953/54 - 1958/59 na semestrach: III, IV i X, oraz obowiązkowa praktyka
- w latach 1959/60 - 1966/67 na sem. V, VI, VII, X, oraz obowiązkowa praktyka.
- w latach 1967/68 - 1973/74 na sem. IV, V, IX, X, oraz obowiązkowa praktyka.
- w latach 1974/75 - studia ograniczono do sem. III i IV oraz obowiązkowej 2-tygodniowej praktyki po IV semestrze i tak pozostało do dziś.

4. Dorobek naukowy Zakładu Architektury i Planowania Wsi obejmuje kilkaset (ponad 400) pozycji naukowych i publicystycznych wydanych przez byłych i obecnych pracowników Zakładu. Charakterystyczny jest wybór ważniejszych publikacji książkowych o tematyce wiejskiej w układzie alfabetycznym:

- M. Chowaniec, Budownictwo zagrodowe, cztery wydania: 1981, 1983, 1987, 1991, skrypt wyd. PK.
- tenże: Zarys teorii i zasad kształtowania osiedli i terenów wiejskich, Kraków 1986, wyd II 1989, skrypt wyd. PK.
- G. Ciołek, Regionalizm w budownictwie wiejskim w Polsce (Druk pracy archiwalnej, w oprac. nauk J. W. Rączka, wyd. PK, Monografia nr 24, t. 1 i 2, Kraków 1984.
- B. Górnisiewicz, Przeszłość teraźniejszość wsi olkuskiej, PWN, Warszawa - Łódź 1989.
- M. Petelenz, Rozwiązania systemowe jako kierunek rozwoju budownictwa zagrodowego w Polsce na przykładzie wybranych regionów, wyd. PK, Monografia 129, Kraków 1992.
- J. W. Rączka, Podstawy rewaloryzacji architektury w regionach krajobrazowych, wyd. PK, Monografia nr 31, Kraków 1985.
- tenże: Krakowski Kazimierz, WL, Kraków 1982.
- tenże: Architektura drewniana, KAW Kraków 1990.
- A. Rzymkowski, Planowanie przestrzenne w górach, Arkady, Warszawa 1967.
- A. Rzymkowski, M. Chowaniec, Planowanie i budownictwo wiejskie, Kraków 1956.
- tenże: Ruralistyka, Warszawa 1972.

5. Część szczegółowa programu studiów w zakresie architektury i planowania wsi na Wydziale Architektury na Politechnice Krakowskiej

ad 1

- W y k ł a d y** kursowe (45 min. tyg. dla całego roku), obejmują na materiałach ilustracyjnych podstawowe zagadnienia dotyczące:
- współcześnie występujących globalnych procesów urbanizacyjnych krajobrazu wiejskiego,
 - zasady kompozycji kształtowania ruralistyki współczesnych osiedli, upraw i usług rolniczych,
 - źródeł inspiracji dla rodzimej twórczości architektonicznej nawiązującej w "szkole krakowskiej" do regionalnej tradycji miejsca,
 - znaczenia dla twórczości wiejskich źródeł kultury polskiej, z których czerpali swoją tożsamość wszyscy nasi znani na świecie twórcy Młodej Polski, a także Chopin, Witkiewicz, Mickiewicz, Szymanowski, Kantor, Wajda i in.
 - prezentacji aktualnego stanu wiedzy niezbędnego dla kontynuacji dalszych indywidualnych studiów nad kształtowaniem budowy i architektury współczesnych wsi.
 - Możliwość wykładu mają pracownicy dydaktyczni jak również inni twórcy (np. zagraniczni).

Na wykładach tych przedstawia się problematykę nie objętą literaturą oraz wskazywane są źródła bibliograficzne dla pogłębiania wiedzy o kompozycji i architekturze współczesnych wsi, dlatego zalecane zostało prowadzenie przez studentów notatek z wykładów. Jednocześnie podane zostało, że obecność jest sprawą wolności akademickiej i nie będzie kontrolowane. (W związku z tym dotychczas frekwencja b. dobra)

ad 2

Projekt zagospodarowania przestrzennego wsi wykonywany jest na III semestrze. Korekty i dyskusje z nauczycielem prowadzącym grupę odbywają się przy obecności wszystkich studentów w danej grupie. Przeglądy prowadzonej pracy projektowej dokonuje profesor, dwa razy w trakcie każdego semestralnego projektu, w określonych niżej terminach.

pierwszy przegląd: 27 i 29 października 1993 (2 plansze)
 drugi przegląd: 15 i 17 grudnia 1993 r. (3 plansze)
 oddanie całego projektu: 17 stycznia 1994 r. (5 pl. łącznie)

Temat i cel pierwszego projektu:

- a. Dokonanie studiów terenowych wybranej wsi. (wymagane 2 plansze)
- b. Wykonanie planu zagospodarowania przestrzennego całości lub fragmentu opracowywanej wsi w uzgodnionej z prowadzącym skali. (wymagane 3 pl.)

Zakres i realizacja projektu:

1. Student po otrzymaniu od prowadzącego zajęcia "podkładu planu" uzgodnionej wspólnie wsi, ma zapoznać się w terenie z jej warunkami przestrzennymi, społecznymi, kulturowymi etc tworzącymi jej krajobraz kulturowy oraz ewentualnie dokonać aktualizacji tego "podkładu" oraz na tej podstawie
2. opracować p i e r w s z ą p l a n s z ę na formacie A1 zawierającą:
 - A. Analizę stanu istniejącego (na wykresach) obejmującą:
 - 1- Powierzchnię ogólną wsi w granicach administracyjnych;
 - 2- Typ gospodarowania, którego charakter będzie zobowiązywać studenta przy ew. kontynuacji tego typu gospodarki w projekcie, np:
 - wieś "rolnicza", żyjąca głównie z produkcji rolniczej, usługi elementarne, o rozluźnionej zabudowie działek siedliskowych, gospodarstwa samotnicze lub fermowe;
 - wieś "targowa" produkcyjno usługowa (najczęściej siedziba gminy), o różnych źródłach zarobkowania głównie jednak dla potrzeb lokalnych, z centralnym lub rozproszonym ośrodkiem usługowym, zabudowie w części mieszkalnej: atrialnej, szeregowej, "blokowiskowej". Zabudowa zagrodowa związana z polami o układzie fermowym czy samotniczym;
 - wieś "ogrodnicza" pod bezpośrednim wpływem aglomeracji miejskiej z którą bezpośrednio wiąże swe źródła zarobkowania, charakterystyczny typ zabudowy związanej z zabudową "szklarniową" o rozluźnionym układzie przestrzennym;
 - wieś "letniskowa" której źródła zarobkowania polegają przede wszystkim na wykorzystywaniu lokalnych walorów krajobrazowych, klimatycznych, biologicznych itd, obok rolnictwa prowadzonego na potrzeby własne i przebywających letników;
 - wieś "nierolnicza", administracyjnie przynależna do obszarów wiejskich lecz podległa pełnemu zurbanizowaniu, utrzymująca się z pracy poza miejscem zamieszkania (semiurbanizacja), przetwórstwa i usług dla potrzeb lokalnych.
 - 3- Struktura administracyjna i nazewnictwo wsi (parafia, gmina, dawny powiat, dawne nazwy historyczne jak np. Galicja, "Klucz tyński", województwo, diecezja, dekanat, etc.)
 - 4- Struktura użytkowania ziemi (na wykresie), zgodnie z obowiązującą kolorystyką (pola uprawne, użytki zielone, sady, lasy, nieużytki, obszary zabudowane, wody powierzchniowe, inne).
 - 5- Struktura zawodowa ludności: rolnicy; tzw. "chłoporobotnicy" (dwuzawodowcy); pracownicy zatrudnieni w przemyśle lub innej produkcji; zatrudnieni w usługach (także w zdrowiu, nauce, kulturze i budownictwie).
 - 6- Struktura agrarna (grupy wielkości gospodarstw rolnych, i upraw mających wpływ na planowanie i architekturę wsi np przez rozdrobnienie)

- 7- Warunki fizjograficzne z zakresie ukształtowania krajobrazu (np. skały i wąwozy skalne, wody i źródła mineralne, itp) i jego pokrycia (np, zabytki, rośliny endemiczne, cechy przyrodnicze, zachowywana tożsamość architektury itd.).

B. Ikonografię obejmującą szkice i rysunki, fotografie archiwalne, fotografie panoram, ew. fotografie charakterystycznych obiektów z opisem i źródłem pochodzenia materiału ikonograficznego. (np. "dom w Imbramowicach nr 13, właściciel M. Malinowski, rys. A. Kowalski").

C. Zarys opisu historycznego wsi, z podaniem źródła z którego pochodzą podane informacje. (np: książka pt..., Przewodnik..., folder..., wywiad z proboszczem etc.)

B i b l i o g r a f i a ułatwiająca opracowanie analizy: Rocznik statystyczny; W. J. Dobrowolski, Poznaj Kraków i okolice, Kraków 1948; J. Zinkow, J. Małecki, Kraków, Trasy podmiejskie, Kraków 1966; Słownik historyczno-geograficzny Król. Polskiego i innych Krajów Słowiańskich, tom 1 - 12; Słownik hist. geogr. Woj. Krakowskiego w Średniowieczu, wydane do dziś 6 zeszytów do liter: "Korzyst..."; także inne lub mniejsze opracowania monografii i przewodników, często wydawane przez samorządy lokalne.

4. Wykonanie drugiej planszy (format A1) przedstawiającej s t a n i s t n i e j ą c y wsi, wykonanej na podkładzie lub w oparciu o otrzymany, sprawdzony przez studenta w terenie podkład w skali od 1:2000 do 1:10 000, podkolorowany i opisany zgodnie z przyjętymi normami.

5. Wykonanie na formacie A1 (plansza trzecia) projektu z a g o s p o d a r o w a n i a przestrzennego (ruralistyki) wsi w skali odpowiadającej podkładowi (jak w p. 4) od 1:2000 do 1:5000.

Projekt winien uwzględniać propozycje założeń programowych obejmujące np na małych schematach:

- **Funkcję wsi** w oparciu o perspektywiczne kierunki rozwoju wsi związane z prognozą zmian społeczno gospodarczych (podział na ośrodki funkcjonalne, racjonalne rozmieszczenie poszczególnych rodzajów zabudowy, etapy rozwoju lub likwidacji, typy gospodarowania ziemią np. uprawy, zabudowa, komunikacja, utylizacja ścieków, śmieci itd.)

- **Treść kompozycji** opartą o wartości:

- kulturowe (np. zespoły zabytkowe, sakralne (np mogiły), miejsca pamięci zdarzeń np. pól bitewnych, itp);

- wartości społeczne (określenie granic stref dostępności: publicznej, społecznej-"półprywatnej" i prywatnej).

- **Formę kompozycji**: poprzez wyznaczenie:

*stref ochrony (np konserwatorskiej, biologicznej, itp);

*linii regulacyjnych dla: (dróg głównych, lokalnych, pieszych i śródpolnych) w oparciu o istniejące granice własności;

*granice zabudowy opartą o tradycje miejsca (np "przedogródki", płoty i "przełazki", kładki, zielen przydrożną i śródpolną etc) oraz aktualne przepisy prawa budowlanego (np odległości od dróg, lasów, budynków sąsiednich, kanałów, studni, cieków wodnych itd);

*Wyznaczenie wysokościowych "reperów" kompozycji przestrzennej

oraz gabarytów wysokości zabudowy wsi w oparciu o istniejące formy regionalne i przepisy prawa (np odległość nie mniejsza od wysokości domu);

6. Plan zagospodarowania fragmentu wsi (na 1 ew. 2 planszach w skali 1:500) należy przedstawić:

- rysunek planu; - panoramę; - pierzeje; - perspektywę.

7. Część opisową projektu można umieścić w formie wykresów na planszach projektowych lub na kartce i przedstawić w niej zmiany, które nastąpią w owych 7 punktach analizowanych w danych wyjściowych stanu istniejącego.

Czwarty semestr

obejmuje

Projekt architektoniczny

zagrodę specjalistyczną (zob, str. 1, p. c.) wiejski ośrodek usługowo handlowy lub inną część opracowywanej wsi i winien zawierać

Szczegółowy program winien być ustalony z opiekunem grupy. W przypadku np. zagrody specjalistycznej:

część mieszkalną dla 2 - 3 pokoleniowej rodziny, (4 - 8 osób), ewentualnie z dodatkowymi pomieszczeniami dla wczasowiczów lub turystów;

część inwentarską w zależności od specjalizacji, dla obsady złożonej z różnych gatunków zwierząt, przy założeniu średnio 1 DPJH na 1 ha użytków rolnych (zależnie od warunków lokalnych).

część składową (50 m³ na DPJH pasz słomianych i ściółki).

pomieszczenia na okopowe i silosy,

pomieszczenia na urządzenia związane ze specjalizacją danej zagrody.

W skład projektu zagrody wchodzi:

projekty (rzuty poziome, przekroje, elewacje, perspektywy lub aksonometrię) wszystkich elementów składowych zagrody w skali 1:100, techniką trwałą na arkuszach A1.

dotychczasowy przekrój w skali 1:50 będzie wykonywany w Zakładzie Budownictwa Ogólnego.

zagospodarowanie przestrzenne opracowywanej działki siedliskowej w skali 1:200 na podstawie otrzymanego podkładu.

Projektowanie jest dwukrotnie w ciągu semestru przez Profesora, a mianowicie:

przeгляд pierwszy 16 i 18 marca 1994 r. dotyczy wykonania ołów-
kiem:

- planu zagospodarowania działki siedliskowej 1:200
- rzutu parteru budynków zagrody, przekrojów, i minimum 1 ele-
wacji w skali 1:100.
- aksonometrii lub perspektywy całości "z lotu ptaka".

przeгляд drugi 11 i 13 maja 1994 r. dotyczy wykonania:

- zakresu opracowania jw. oraz
- wszystkich elewacji budynków zagrody 1:100,
- próbki graficzne projektu "na czysto"

ostateczny termin oddania drugiego projektu: 1 czerwca 1994 r.

egzamin i dwutygodniowe praktyki wakacyjne do uzgodnienia z
profesorem i opiekunami prowadzącymi te zajęcia.

Kierownik Zakładu

oprac. w październiku 1993 r.
na podstawie dotychczasowych programów
i własnych ustaleń prof JWRączka.

2 aneksy w załączeniu

Zakł. Arch. i Pl. Wsi, PK
opr. JWRączka IX 93

BIBLIOGRAFIA

pomocna przy studiowaniu archi- tektury i ruralistyki wsi

(wybór dla studiujących na 3 i 4 sem. Wydziału Architektury PK)

- J. Bogdanowski, Style, kompozycja i rewaloryzacja w polskiej sztuce ogrodowej (wybrane problemy), Pomocze Dydaktyczne PK, Kraków 1989.
- J. Burszta, Chłopskie źródła kultury, LSW, Warszawa 1985. Tamże obszerna bibliografia dotycząca tytułowego zagadnienia.
- T. Dobrowolski, Sztuka Młodej Polski, PWN 1963, Tamże obszerna literatura przedmiotu i indeksy.
- M. Chowaniec, Zarys teorii i zasad kształtowania osiedli i terenów wiejskich (skrypt), PK, Kraków 1986. Tamże obszerniejsza literatura.
- tenże Budownictwo zagrodowe, (skrypt), PK, Kraków 1981. Tamże literatura.
- tenże Zielień wysoka na terenach wiejskich, Czasopismo Techniczne 1/92, Kraków 1966.
- G. Ciołek, Regionalizm w budownictwie wiejskim w Polsce, (Druk pr. archiw. opr. nauk. JWRączka), PK Monogr. 24, t.1-2, Kraków 1984. Tamże obszerny wybór i omówienie literatury przedmiotu.
- J. W. Rączka, Podstawy rewaloryzacji architektury w regionach architektonicznych, (wartości i zagrożenia - rozważania nad metodą - cechy regionalne - problemy rewaloryzacji), PK Monografia, Kraków 1985. Tamże obszerny wybór literatury.
- I. F. Tłoczek, Kształtowanie zieleni w krajobrazie wiejskim, PWN, Warszawa 1966.
- J. Zurawski, O budowie formy architektonicznej, Arkady 1962.

UWAGA: Powyższy wybór literatury ma na celu jedynie wskazanie kierunku studiowania, a nie wyczerpuje w żadnym stopniu aktualnego stanu wiedzy, którą studenci 2-go roku będą zdobywali przez cały rok, projektując 2 zasadnicze w tym czasie projekty architektury i ruralistyki, zakończone dwutygodniową, obowiązkową, praktyką wakacyjną.

Zakład Architektury i Planowania Wsi
Instytut A 4
Politechnika Krakowska

Kraków, 13 maja 1993 r.

WYKAZ PYTAŃ DO EGZAMINU Z ZAKRESU ARCHITEKTURY I PLANOWANIA WSI.

Studenci po II roku studiów, przystępujący do egzaminu z zakresu przedmiotu Architektura i planowanie wsi, po uzyskaniu pozytywnej oceny opracowanych przez siebie projektów ruralistycznych i architektonicznych wsi, winni się wykazać znajomością załączonej literatury przedmiotu, a zwłaszcza umiejętnością korzystania z niej w praktyce zawodowej.

Oraz znać odpowiedzi na następujące pytania:

- 0- Na czym polega zasadnicza różnica w sposobach użytkowania i wykorzystywania ziemi - "na" wsi i "w" mieście.
- 1- Jaki jest tryb uzgodnień i zatwierdzania projektów architektonicznych w obecnych strukturach administracyjno - samorządowych na obszarach wiejskich.
- 2- Obowiązujące zakresy opracowywania projektów architektonicznych i ruralistycznych na obszarach wiejskich.
- 3- Jaka jest istniejąca współcześnie struktura administracyjno - samorządowej sieci osadniczej w Polsce.
- 4- Jaka była budowa sieci osadniczej w Polsce w rozwoju historycznym i jaki pozostał jej zapis w krajobrazie kulturowym kraju.
- 5.- Scharakteryzować najważniejsze współcześnie czynniki naturalne (przyrodniczo - geograficzne) mające wpływ na rozwój osadnictwa na wsi.
- 6.- Wymienić i scharakteryzować wpływ współczesnych czynników społeczno - gospodarczych kształtujących ruralistykę i architekturę terenów administracyjnie wiejskich. Określić procentowy udział zawodów nie związanych z rolnictwem i konsekwencje w formach architektoniczno - ruralistycznych.
- 7- Teoria sieci osadniczej Waltera Christallera w Europie, jej późniejsze wykorzystanie w nowoczesnej teorii lokalizacji (W. Isaard i in.).
- 8- Czym się charakteryzuje i co to jest region architektoniczno - ruralistyczny i jakie z jego występowania wynikają konsekwencje przy projektowaniu architektury na obszarach wiejskich.
- 9- Gdzie jest zapisane i czego dotyczy prawo budowlane przy projektowaniu architektoniczno - ruralistycznym.
- 10- Cel i warunki prawne zdobywania tzw. uprawnień budowlanych dla inżynierów architektów.

- 11- Z jakich elementów przestrzennych składają się obszary wiejskie we wsiach niwowych i łąkowych.
- 12- Co to jest linia regulacyjna i linia zabudowy wsi oraz czemu one służą.
- 13- Jakie były sposoby kształtowania przestrzeni prywatnej, społecznej (półprywatnej) i publicznej w historycznych typach wsi w Polsce.
- 14- Przedstaw zasadnicze typy kompozycji przestrzennych polskich wsi opartych o założenia folwarczne, dworsko ogrodowe i dominy kościelne.
- 15- Co wiesz o idei wsi i miast ogrodów i podaj przykłady jej kontynuacji w krajach rozwiniętych.
- 16- Podać zasady kształtowania przestrzennego wsi podczas XIX-wiecznych reform osadniczo - agrarnych w zaborach rosyjskim, austriackim i pruskim.
- 17- Rola "dworu" w kształtowaniu kultury przestrzennej, materialnej i świadomości narodowej lokalnego społeczeństwa.
- 18- Wymienić zasadnicze przyczyny współczesnego rozproszenia osadnictwa wiejskiego.
- 19- Gdzie w polskiej tradycji występowały domy podcieniowe i czemu służyły podcienia rozumiane jako przestrzenie społeczne i rozwiązania ekologicznie uzasadnione.
- 20- Wymienić rodzime formy dachów domów i typy pokrycia wytępujące w architekturze wsi w Polsce.
- 21- Jakie cechy zabudowy wsi polskiej uznajesz za rodzime dla poszczególnych regionów.
- 22- Czy istnieje związek kąta nachylenia połaci dachowych, pokrycia i szerokości okapów z polskimi regionami krajobrazowymi, kto badał te sprawy i pod jakimi aspektami.
- 23- W jakich regionach krajobrazowych w architekturze polskich wsi występuje konstrukcja szkieletowa: szaculec i mur pruski, a gdzie konstrukcje sumikowo łątkowe i wieńcowe.
- 24- Co to jest nauka o systemach synergetycznych i na jej tle przedstaw co wiesz o projektowaniu systemowym w zabudowie jednorodzinnej i inwentarskiej.
- 25- Wpływ postępu cywilizacyjnego w rolnictwie na współczesne typy i formy zabudowy inwentarskiej, ich powstawanie i zanikanie.
- 26- Ekologiczne i architektoniczne konsekwencje koncentracji monokulturowego systemu uprawy i hodowli rolniczej.
- 27- Problematyka i systemy przewietrzania zabudowy, mieszkań i pomieszczeń inwentarskich w aspektach ekologicznych.

- 28- Gdzie w krajach europejskich występują zabytki architektury drewnianej - wymień co najmniej 10 znanych obiektów. (obok Polski także np norweskie kościoły palowe).
- 29- Kiedy i gdzie wystąpiły w sztuce europejskiej zainteresowania tworzeniem własnego stylu narodowego i podać jakie były konsekwencje tego ruchu w Polsce.
- 30- Styl dworski w Polsce - jego charakterystyka, popularyzatorzy, przykłady realizacji.
- 31- Sztuka Młodej Polski - jej charakterystyka, inspiracje, region występowania, twórcy - wymienić co najmniej 5 przykładów.
- 32- Podaj przykłady inspiracji sztuką ludową Antonio Gaudiego, Le Corbusiera i innych wielkich artystów np polskich.
- 33- Co to jest wernakularyzm i podaj przykłady jego występowania w postmodernizmie.
- 35- Co wiesz o regionalizmie w architekturze profesjonalnej.

B I B L I O G R F I A (OGRANICZONY WYBÓR)

- 1 - A. R z y m k o w s k i: Planowanie osiedli wiejskich w terenach górskich, BiA, Warszawa 1954.
- 2 - G e r a r d C i o ł e k: Regionalizm w budownictwie wiejskim w Polsce, opr. J. W. Rączka, t. 1 i 2, PK, Kraków 1984.
- 3 - M. C h o w a n i e c: Budownictwo zagrodowe, PK, Kraków 1981.
- 4 - t e n ż e: Zarys teorii i zasad kształtowania osiedli i terenów wiejskich, PK, Kraków 1986.
- 5 - J. W. R a c z k a: Podstawy rewaloryzacji architektury w regionach krajobrazowych (wartości i zagrożenia - rozważania nad metodą - cechy regionalne - problemy rewaloryzacji), PK, Monogr. 35, Kraków 1985.
- 6 - t e n ż e: Regiony form architektonicznych, (w:) TeKa Kom. Urb. i Arch. T. XIX (1985), ss. 121 - 132.
- 7 - Z. C z a r t o r y s k i: O stylu krajowym w budownictwie wiejskim, napisał..., Poznań 1896.
- 8 - T. D o b r o w o l s k i: Sztuka Młodej Polski, Warszawa 1963.
- 9 - M. J a g i e ł ł o: (wstęp, komentarze, opracowanie), Listy o stylu zakopiańskim. WL, Kraków 1979.
- 10 - J. N o w i c k i: Promieniowanie słoneczne jako źródło energii, Arkady, Warszawa 1980.
- 11 - J. Z u r a w s k i: O budowie formy architektonicznej, Arkady, Warszawa 1962.
- 12 - K. F a b i j a n o w s k a, D. U r u s k a: Drzewa i krzewy, (luźne kartki skryptu), PK bdw.
- 13 - M. Z i ó ł k o w s k a: Gawędy o drzewach, LSW, Warszawa 1988.
- 15 - M. M a j k a: Zabytkowe parki i ogrody Krakowa oraz województwa krakowskiego. Stan - potrzeby - perspektywy, cz. I i II (w:) TeKa KUiA PAN, T. XXII (1988) i T. XXIII (1989 - 1990).

- 14 - J. Zieliński: O pojęciu regionalizmu w architekturze, (w:) Teka Kom. Urb. i Arch. PAN, T. XXIII (1989-1990), ss. 248 - 251.
- K. Januszkiwicz, O "nowym regionalizmie" w architekturze XX wieku, Teka Kom. Urb. i Arch. Oddz. Kr. PAN, t. XXIII (1989 - 1990).
- 16 - J. Burstta: Chłopskie źródła kultury, LSW, Warszawa 1985.
- 17- B. Górniśiewicz: Przeszość terażniejszość i przyszłość wsi olkuskiej, PWN, Warszawa - Łódź 1989.
- 18- M. Petelczak: Rozwiązania systemowe jako kierunek rozwoju budownictwa zagrodowego w Polsce (na przykładzie wybranych regionów, PK, Monogr. 129, Kraków 1992.
- 19- J. Bogdanowski: Wprowadzenie do regionalizmu architektoniczno - krajobrazowego (w:) Wiadomości Ekologiczne, t. XXIX; 1983, z. 3, ss. 183 - 197.



1.00

1. The first part of the document is a list of names and addresses of the members of the committee. The names are listed in alphabetical order and include the following: [Faint, illegible text]

2. The second part of the document is a list of the names of the members of the committee who have been elected to the office of [Faint, illegible text]. The names are listed in alphabetical order and include the following: [Faint, illegible text]

3. The third part of the document is a list of the names of the members of the committee who have been elected to the office of [Faint, illegible text]. The names are listed in alphabetical order and include the following: [Faint, illegible text]

4. The fourth part of the document is a list of the names of the members of the committee who have been elected to the office of [Faint, illegible text]. The names are listed in alphabetical order and include the following: [Faint, illegible text]

5. The fifth part of the document is a list of the names of the members of the committee who have been elected to the office of [Faint, illegible text]. The names are listed in alphabetical order and include the following: [Faint, illegible text]



8.20

8.20

Biblioteka Główna PK

CK-3969



Inf. Nauk.

Biblioteka Politechniki Krakowskiej



100000236921